

Nyelvváltozatok, kontaktusváltozatok,
regionalizmusok

középiskola, IV. osztály

A mai magyar nyelv

- a magyar nyelvközösség csoportjai:
 - ❖ magyarországi
 - ❖ Kárpát-medencei
 - ❖ emigráns
- szétfejlődés

Nyelvváltozatok

- nyelvünk mindig változatokban él
- ezek szerepe, megítélése, elterjedtsége különböző

Nemzeti nyelv

területi nyelvváltozatok
(regiolektusok)

*nyelvjárások, regionális
köznyelvek*

társadalmi nyelvváltozatok
(szociolektusok)

*szaknyelvek, életkori
nyelvváltozatok, argó*

köznyelvi nyelvváltozatok
(sztenderd)

*írott és beszélt köznyelv,
irodalmi nyelv*

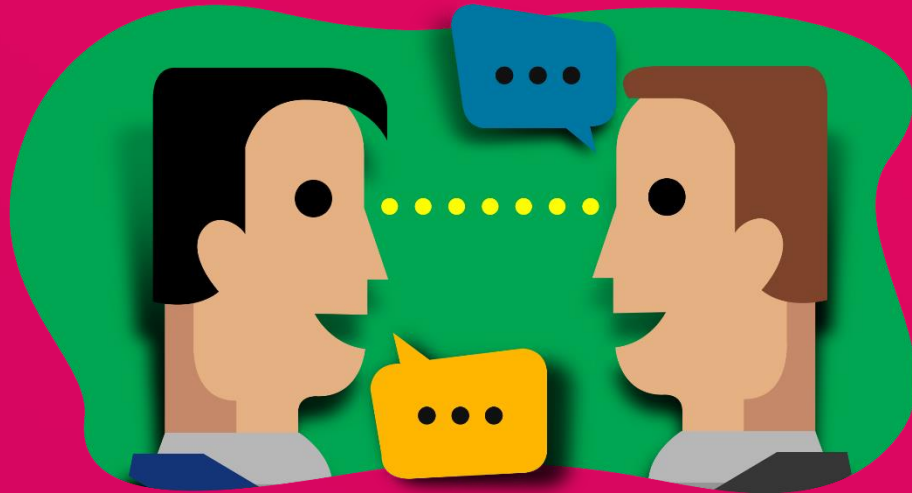
Regionalizmusok

- olyan nyelvi elemek, amelyek egy nyelvnek csupán egy területi változatában léteznek
- szavak, állandósult szókapcsolatok, nyelvtani és hangtani jelenségek

Regionalizmusok nálunk

- diplomál
- község
- jeles
- örökíró

Kontaktusváltozat

- 1920 után
- állandó kapcsolat olyan beszélőkkel, akiknek a nyelve eltér a miénktől – (kölcsön)hatás
- a magyar nyelv vajdasági regionális változata a szerb nyelv fokozott hatásának jeleit viseli magán

Kontaktusjelenségek

- közvetlen kölcsönszavak (*bazén, ekrán, majica, prikolica, trénerka, szmena*)
- idegen eredetű elemet is tartalmazó közvetett kölcsönszavak (*honorár, invalid*)
- idegen eredetű elemet is tartalmazó önálló alkotások (*papír kesza, limenkás sör, kanális*)
- (több szót magukban foglaló) tükörfelfejezések (*akadémiai festő, okleveles jogász, hónaposjegy*)
- más állandó szókapcsolatok (*kiválasztották elnöknek, kimegy a vizsgára, butának esik ki*)

Gyűjtsünk!

- **Vajdasági magyar-magyar szótár**

<https://naplo.org/index.php?p=hir&modul=itthon&hir=1449>

- **Gerlovics Dániel: Szabadkai-magyar kifejezések szótára**

<http://verbi.org/2016/12/23/szabadkai-magyar-kifejezesek-szotara/>

